

بِه نام خدا

شهر شاد و مدیریت شهر شاداب

مصطفی خبازی

دانشیار گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری
دانشگاه شهید باهنر کرمان

شهر شاد (HAPPY CITY)

مقدمه

گسترش شهر نشینی و رشد شتابزده شهرها در قرن هجدهم و بدنبال آن تفکرات مدرنیستی و تغییر الگوهای زندگی انسان مدرن، مشکلاتی را برای شهرها به وجود آورده به طوری که شهر به مثابه موجودی زنده، شادابی و سرزندگی خود را از دست داده است.

شهر شاداب شهری است که در آن سیاستها، برنامه ها و اقدامات مدیریت شهری به گونه های طراحی و اجرا می شوند که رضایت، سلامت، امنیت روانی، تعلق اجتماعی و نشاط شهروندان در سطح پایدار و مستمر ارتقا یابد. تحقق این هدف نیازمند تغییر نگرش در سطوح مختلف مدیریتی و اجرایی، استفاده بهینه از فناوری، طراحی فضاهای انسانی و ارتقای سرمایه انسانی سازمان شهرداری است.

مفهوم شهر شاداب

○ مفهوم شهر شاداب مبتنی بر نظریه های توسعه انسانی، برنامه ریزی انسان محور، روان شناسی محیطی، جامعه شناسی شهری و حکمرانی خوب است. این نظریه ها بر لزوم توجه همزمان به ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، کالبدی و روانی تأکید دارند.

تفاوت با توسعه کالبدی صرف

توسعه فیزیکی و زیرساختی بدون توجه به ابعاد انسانی ممکن است منجر به ایجاد نارضایتی، استرس اجتماعی و کاهش سرمایه اجتماعی شود. شهر شاداب بر تعادل بین توسعه کالبدی و رفاه انسانی تأکید دارد.

مبانی نظری

شادی یکی از مهم ترین هیجانات انسانی است و اساسی ترین هیجانی است که افراد در پی دست یابی به آن می باشند. اولین تلاش ها برای درک و تعریف شادی حدود ۶۰۰ سال قبل از میلاد در چین آغاز شد. نظریه پردازان تعاریف مختلفی از شادی کردند که تعدادی از آنها بیان شده که برخی از آنها عبارتند از:

تعریف شادی بر اساس نظریه های مختلف:

وینهوون(۱۹۸۴) : شادی درجه ای که فرد زندگی خود را مثبت ارزیابی کند یا چقدر زندگی خود را دوست دارد. شادی یک موضوع ایستایی نیست. شادی ارزیابی فرد از جنبه ها و شرایط زندگی است.

مایرز(۲۰۰۰) : شادی احساسی از زندگی است به مفهوم دوام لحظات شاد دیروز و روحیه سرخوش امروز و زمان دشوار فردا است.

لایارد (۲۰۰۵): شادی احساسی لذت بردن از زندگی و تمایل به حفظ احساسات توصیف می کند.

رادوان (۲۰۱۴): معتقدند شادی احساسی است که شما از محیط اطراف خود تجربه می کنید.

با توجه به دیدگاه های مطرح شده نتیجه گیری می شود شادی به میزان در آمد و وضعیت تاهل و اشتغال و روابط اجتماعی و سلامت و اعتماد بستگی دارد.

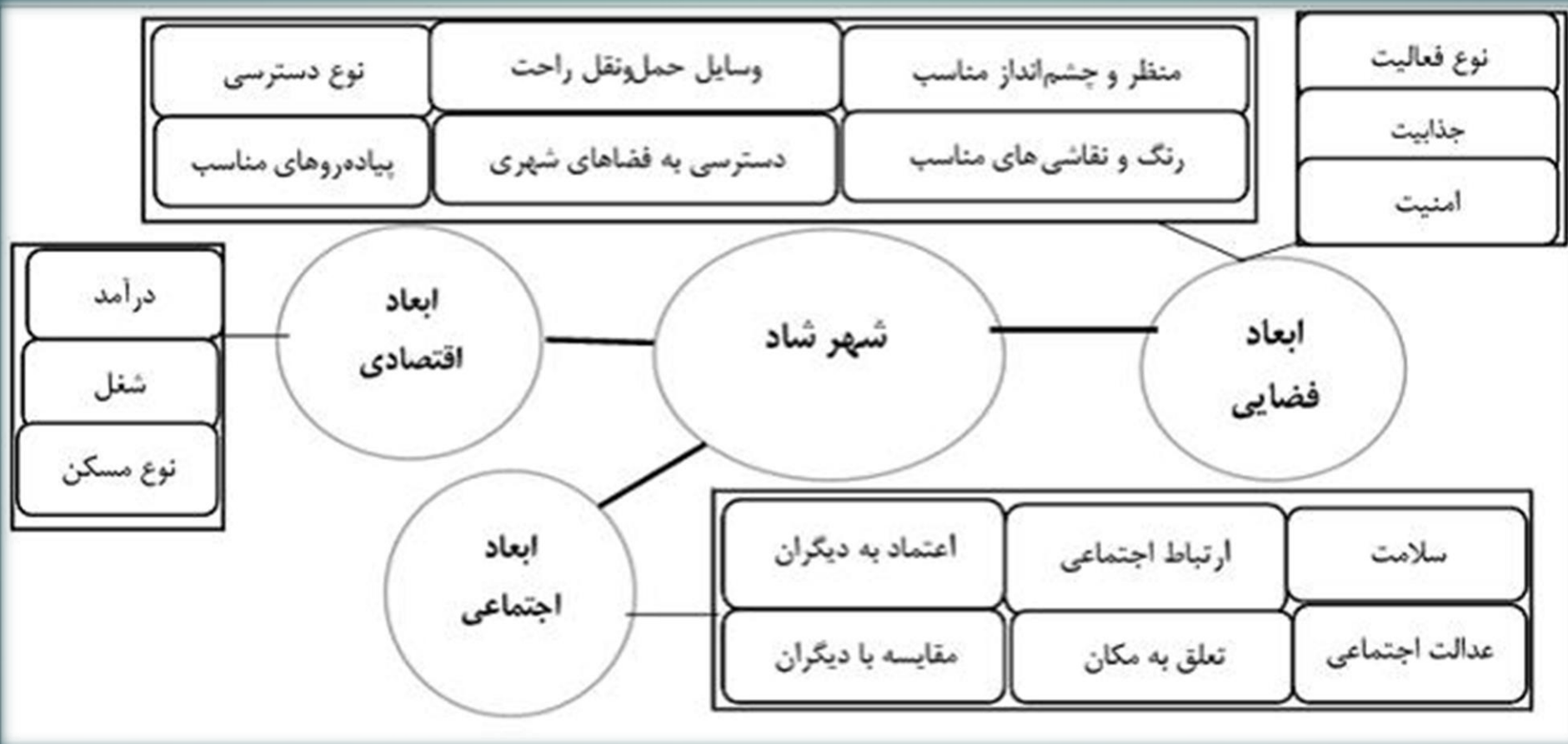
برای شناسایی عواملی که بر میزان شادی شهروندان تاثیر گذار هستند از مطالعات گذشته و مبانی نظری (دیدگاه جغرافیا و دیدگاه جامعه شناسی و دیدگاه اقتصادی) استفاده شده است.

در جدول زیر این عوامل از دیدگاه نظریه پردازان آورده شده است:

جدول شماره ۲. شاخص‌های مرتبط با پژوهش بر اساس مطالعات گذشته و مبانی نظری

ابعاد اجتماعی-فضایی	ابعاد فضایی	ابعاد اقتصادی	ابعاد اجتماعی	
	✓	✓	✓	دینر و همکاران (۱۹۹۷)
		✓	✓	اسوالد (۱۹۹۷)
	✓	✓	✓	وینهوون (۱۹۹۰-۱۹۹۴)
	✓	✓	✓	لاپارد (۲۰۰۵)
✓	✓	✓	✓	بلاس (۲۰۱۸-۲۰۰)
	✓		✓	جیکوبز (۱۹۶۱)
	✓		✓	التبرگ (۱۹۸۹)
	✓		✓	اولدنبرگ (۱۹۹۹)
			✓	پانتام (۲۰۰۰)
✓			✓	کوبین و همکاران (۲۰۱۳)
✓				براوو (۲۰۱۲)
✓	✓		✓	مونتگومری (۲۰۱۳)
			✓	هلل ویک (۲۰۲۳)
			✓	لیوبومیرسکی و همکاران (۲۰۰۵)
✓				برتون و همکاران (۲۰۰۸)
	✓	✓	✓	میرزایی و همکاران (۲۰۱۶)
✓			✓	عبسی‌زاده و همکاران (۲۰۱۷)
✓				رزاقی اصل و همکاران (۲۰۱۷)
✓			✓	کریمی و همکاران (۲۰۱۸)
			✓	افشانی (۱۳۹۳)
		✓	✓	قنبری (۱۳۹۴)

همان طور که در جدول بالا بیان شده است برای تعیین میزان شادی شهروندان شاخص ها و متغیر های متعددی به کار رفته که مدل مفومی آن در شکل زیر مشاهده می شود:

چگونگی شکل گیری شهر شاد

شادی، موضوعی پیچیده و چندجانبه است که سال‌هاست در حوزه‌هایی چون روانشناسی و جامعه‌شناسی مطرح بوده و مورد پژوهش قرار گرفته است؛ به تازگی حوزه‌های اقتصاد و طراحی شهری نیز به این جرگه پیوسته‌اند.

شهر شاد حاصل تعامل مردمان شاد است؛ مردمانی که هم تجربه شادی لحظه‌ای راداشته باشند و هم شادی ماندگار را تجربه کرده باشند.

کاملاً مشخص است که ایجاد شهر شاد، کاری است همگانی؛ پس مسئولیت آن به عهده یک نفر یا نهاد و ارگانی مشخص نیست. برای دستیابی به شادی پایدار و بلندمدت، مردم باید به صورت کلی از وضعیت عمومی جامعه، عدالت، اقتصاد و دموکراسی رضایت داشته باشند اما نباید از ایجاد شادی در مقیاس خرد - چه به صورت کوتاه مدت و چه به صورت بلندمدت - هم غافل ماند. تجربه نشان داده که مردم از گفت و گو با هم‌نوعان خود شاد می‌شوند، در جمع بودن برای آنان لذت‌بخش است و اجرای آیین‌های ملی و مذهبی به صورت جمعی برای آنان شادی‌آفرین است. آنها برای دستیابی به این نوع از شادی، نیاز ویژه‌ای که فراهم کردن آن سخت باشد، ندارند؛ فقط نباید مانع شادبودن آنها شد.

اهداف و اصول کلی رویکرد

در دنیای امروز، میزان شادمانی مردم یکی از معیارهای نشان دهنده سطح پیشرفت اجتماعی است. توسعه روزافزون شهرنشینی در دنیای معاصر به همراه گسترش شهرهای بزرگ ضرورت توجه به شاخص‌های شهر شاد را اجتناب‌ناپذیر می‌کند.

شادزیستن و شاد زندگی کردن هنری است که تمام انسان‌ها از آن بهره نمی‌برند، به اعتقاد بسیاری از افراد این هنر درونی است و خود فرد باید شادی را در زندگی‌اش خلق کند، اما کارشناسان معتقدند امروزه طراحی شهری نیز در شاد زیستن انسان‌ها بسیار نقش دارد.

در واقع نشاط و شادی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین نیازهای بشری است که او را جهت مقابله با پیچیدگی‌ها و مشکلات دنیای امروز مهیا می‌گرداند.

از آنجایی که فضای شهر بیشترین ارتباط را با مردم و محیط زندگی برقرار می‌سازد، در نتیجه نقش بسزایی در احساس شادی و آرامش به شهروندان دارد.

اهداف و اصول کلی رویکرد

در وهله نخست شادی و نشاط افراد جامعه باید برای توسعه دهندگان شهری حائز اهمیت باشد و از روش‌های مختلفی برای افزایش شادی در جامعه استفاده کنند.

ارائه خدمات مناسب و بهبود یافته در مدارس، بیمارستان، مراکز پلیس، ایستگاه‌های آتش‌نشانی و پارک‌ها نخستین قدم در جهت میل به این هدف است.

هنگامی که کار شهروندان با یکی از این مراکز گره بخورد و بتواند خدمات مورد نیاز خود را به سهولت و آرامش دریافت کند این حس خوب به فرد شادی می‌بخشد.

موارد دیگری چون ایمنی، حفاظت، سرگرمی و نزدیکی به طبیعت نیز نقش بسزایی در خلق شادی ایفا می‌کنند.

نکته حائز اهمیت آن است که پیدا کردن راه‌های شاد کردن مردم و ایجاد شهری شاد، تا حد زیادی به ویژگی‌های فرهنگی و جامعه‌شناختی مردم وابسته است. دستیابی به این کیفیت هم مانند بسیاری دیگر از کیفیت‌های طراحی شهری، تجویزی نیست که بتوان نسخه آن را از کتاب‌ها و مقالات خارجی برداشت. دستیابی به شهر شاد تنها در سایه شناخت شهروند ایرانی، تعریف شادی از دیدگاه او و پژوهش در مورد توان مدیریتی و شرایط جامعه ایرانی حاصل می‌شود.

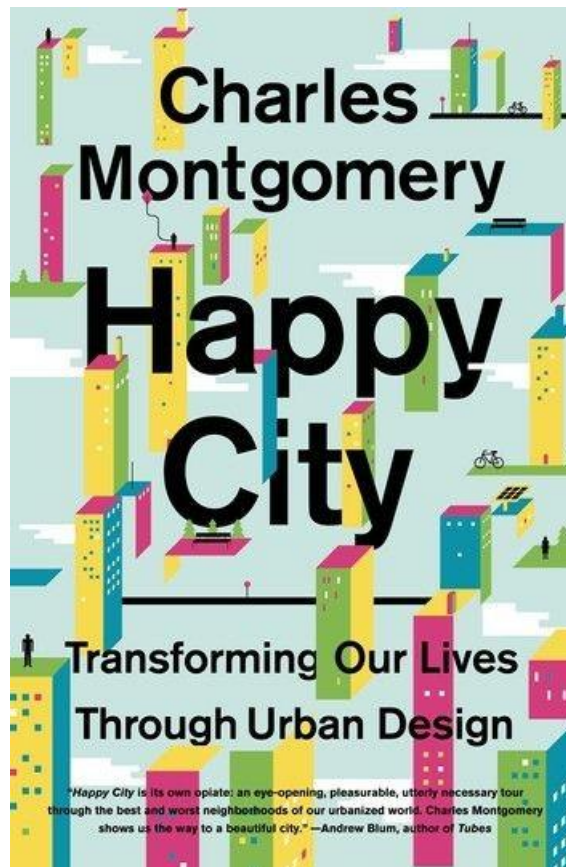
نظریه پرداز مطرح

چارلز مونتگمری

(CHARLES MONTGOMERY) نویسنده، عکاسی خبری، و نظریه پرداز شهرسازی اهل کانادا است.

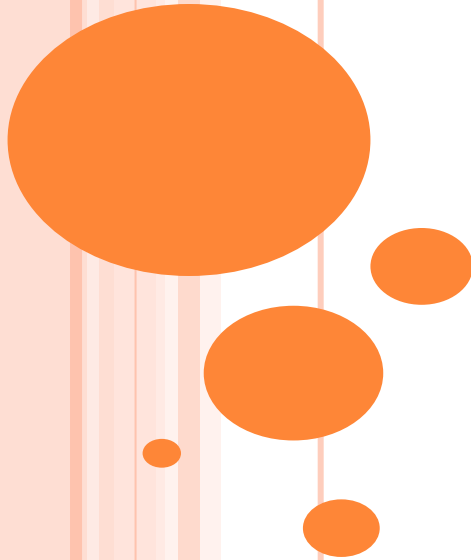
کتاب " شهرشاد، دگرگون کردن زندگی هایمان از طریق طراحی شهری " در سال در سال ۲۰۱۳ توسط روزنامه نگار کانادایی، چارلز مونتگومری نوشته شده است. **از دیدگاه وی شهر شاد** انقلابی در شیوه ی تفکر ما به زندگی شهری خواهد بود. این کتاب کیفیتی جدید از شهر با عنوان شادی را مطرح می کند که از یک سو می تواند در رده کیفیت های پایه طراحی شهری قرار گیرد و از سوی دیگر فراتر از مفهوم کیفیت می تواند وضعیتی ایده آل از شهر را پیش رو قرار دهد.

پیام کتاب ایجاد امید به این نکته است که: با تحکیم شهرهایمان برای شادی، می توانیم با چالشهای مبرم قرن حاضر مقابله کنیم. **شهرشاد، شهر سبز و شهر کم کربن** مکانهای مشابهی هستند و ما می توانیم به کمک هم آن را بسازیم.

کتاب شهر شاد، از سوی انتشارات دابلدی ، در 357 صفحه و در ارتباط با رشته های برنامه ریزی شهری، برنامه ریزی فضای عمومی، ابعاد انسانی معماری، معماری و جامعه و شادی به چاپ رسیده است. این کتاب شامل 13 بخش و یک نتیجه گیری است. نویسنده کتاب را با جمله ای از کریستوفر الکساندر در کتاب معماری و راز جاودانگی آغاز می کند: اسرار زندگی در این نکته است، گفته می شود که یک فرد در زندگی فقط نیاز به انجام کارهای فردی دارد ، کاملاً مسئول مشکلات خویش است و برای شاد بودن تنها احساس شخصی کافیت است ، اما حقیقت این است که هر شخص توسط محیط اطرافش شکل می گیرد، و توازن و هماهنگی او کاملاً بستگی به هماهنگی و همسازی اش با محیط اطرافش دارد.

مونتگومری یک نسخه پایه برای شادی شهری پیشنهاد می دهد که از مطالعات فیلسوفان ، روانشناسان ، متخصصان مغز و اعصاب و کارشناسان اقتصاد شادی استخراج شده است . یک شهر پس از تامین نیازهای اولیه مانند: غذا، مسکن و امنیت باید به چه چیزی دست یابد.

این کتاب کیفیتی جدید از شهر با عنوان شادی را مطرح می کند که از یک سو می تواند در رده کیفیت های پایه طراحی شهری قرار گیرد و از سوی دیگر فراتر از مفهوم کیفیت می تواند وضعیتی ایده آل از شهر را پیش رو قرار دهد. ارزش این کتاب علاوه بر مطرح کردن رویکردی نو در نگاه به شهر، در مطرح کردن طراحی شهری به عنوان ابزاری جهت دگرگون کردن زندگی است. به نوعی می توان گفت این کتاب طراحی شهری را به متن زندگی می آورد.

در صفحه بعد خلاصه ای از مطالب کلیدی کتاب و نوشته های دیگران در مورد کتاب قرار داده شده تا زمینه ای از تفسیر مونتهگمری از شهر شاد را ارائه دهد.

شادی و مساله شهر

هدف شهر چیست؟ ارتقا ثروت اقتصادی؟ فراهم کردن فرصتهای بهتر برای ساکنان؟ چارلز مونتگومری پاسخ دیگری به این سوال می دهد، شادی. شهرها بایستی به گونه ای طراحی شوند که ساکنان را شادتر کنند. از دیدگاه مونتگومری ، شادی یک کانسپت و مفهوم نامشخص نیست ، بلکه معادله ای تعریف شده و قابل اندازه گیری است و مستقیما تحت تاثیر محیط ساخته شده پیرامون انسان است. از متروهای مملو از جمعیت گرفته تا گونه های معماری پیرامون ما و فضایی که در آن زندگی می کنیم، سطح استرس، سخاوت و بخشندگی و اعتماد ما به دیگران توسط طراحی شهری شکل می گیرد. شهر شاد بیانگر راهبرد اصلی مونتگومری است که بالاترین سطح رضایت انسانی در کارکردن و بازی کردن با دیگران نهفته است. برای نشان دادن این ایده و تاثیر مناطق متراکم شهری بر انسان، نویسنده محیط پراکنده حومه ها که توسعه شهری پنجاه سال اخیر در امریکا ی شمالی بوده است را سرزنش می کند.

پس از چند دهه پراکندگی بدون کنترل شهرها، بیش از هر زمانی افراد به شهرها نقل مکان کرده اند. زندگی شهری متراکم به عنوان راه حل و نوش دارویی برای بحران زیست محیطی و منابع عصر ما تجویز شده است. درحالیکه متروها، پیاده رو ها و برجهای مسکونی صرفا در جهت ارتقای وابستگی ما به خودرو و پراکندگی شهری هستند. اما به راستی این شیوه برای شاد زیستن ما بهتر است یا بدتر؟

روزنامه نگار چارلز مونتگومری در تعامل رشته طراحی شهری و علم نوظهور شادی، و در طی سفر هیجان انگیز خود به برخی از پویاترین شهرهای جهان، پاسخی را برای اینگونه سوالات می یابد. وی در این سفر با شهردار

روی تصویر کلیک کنید

مونتگومری اصول شادی در شهر را اینگونه بیان می کند:

- یک شهر بایستی میزان خوشی و لذت ساکنان را به حداکثر رسانده و از سختی ها بکاهد
- شهر بایستی باعث ارتقای سلامتی شهروندان شود

- شهر بایستی به ساکنان آزادی واقعی برای زندگی، حرکت و ساخت زندگی که آرزومندند، را بدهد
- شهر بایستی در برابر حوادث اقتصادی و زیست محیطی انعطاف پذیر باشد

- رفتار شهر بایستی به گونه ای عادلانه باشد که به همه ی مردم امکان استفاده ی برابری از فضا، خدمات، پویایی، لذت، سختی و هزینه بدهد
- بیش از همه، شهر بایستی افراد را در ساخت و تحکیم گروههای بین دوستان، خانواده و غریبه ها تشویق کند، گروه هایی که نشان دهنده بیشترین موفقیت و فرصت شهر هستند و به آن معنای زندگی می بخشند

شاخص های شهرشاد

قدرت بازی و ورزش

قدرت طبیعت و فضای
سبز

آلودگی بصری

شاخص های شهر شاد

زندگی شهری و مدرن امروزی با وجود آخرین و به روزترین فناوری‌ها توانسته جریان زندگی مردم را نسبت به گذشته بسیار آسان‌تر کند و سختی‌هایی را که مردم در گذشته متحمل می‌شدند، از میان بردارد، اما این نوع زندگی مشکلی تازه با خود آورده است که قبلاً چندان قابل پیش‌بینی نبود؛ افسردگی و نبود شادی.

متأسفانه به دلیل ساخت غیر کارشناسانه شهرهای بزرگ، از بین رفتن فضاهاى طبیعی و آلودگی بصری، ترافیک خسته کننده، جمعیت و آلودگی صوتی و هوا، زندگی در کلانشهرها بشدت طاقت‌فرسا شده و شرایط نامطبوع زندگی در شهرهای شلوغ باعث ایجاد بیماری‌های مختلفی از جمله افسردگی، اضطراب و اختلال‌های روانی و جسمی شده است. در واقع محیط زندگی روی روحیه فرد و رفتار او با دیگران تاثیر مستقیم دارد. بنابراین داشتن محیطی سالم و بدون آلودگی می‌تواند از اهمیت بسیار بالایی برخوردار باشد.

قدرت طبیعت و فضای سبز

طبیعت با آرام‌سازی ذهن می‌تواند خستگی روح و روان را از بین ببرد. انسان وقتی در محیطی زندگی می‌کند که بوستان و فضاهای سبز دارد از قوه درک و تشخیص بالایی بهره‌مند می‌شود.

مناظر طبیعی و فضاهای سبز می‌توانند در فرد تولید احساس مثبت و شادی کنند و جلوی بیماری‌های ذهنی بسیاری را بگیرند، اما زندگی شهری یکنواخت می‌تواند ذهن را چنان فرسوده کند که قدرت درست اندیشیدن را از او بگیرد. بنابراین هنگام ساخت بناهای شهری در نظر گرفتن طبیعت و فضای سبز بسیار مهم است.

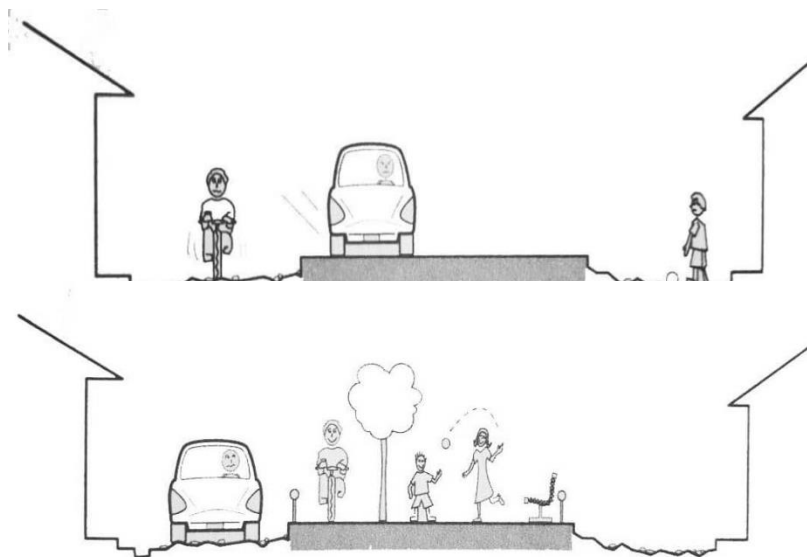
داشتن فضا و محیط مطلوب در محل کار یا تحصیل شهروندان باعث می‌شود توانایی ذهنی فرد بازسازی شده و قدرت تمرکزش بالا برود و با کاهش اضطراب و بیماری‌های روحی و جسمی به عملکرد بهتری برسد.

قدرت بازی و ورزش

بازی و ورزش نقش مهمی در توسعه عملکرد صحیح کودکان و بزرگسالان دارد. بازی، توانایی‌های استدلال کودکان را بالا برده و قدرت تفکرشان را بهبود می‌بخشد. بعدها در بزرگسالی ورزش جای بازی را می‌گیرد و به وسیله حرکات فیزیکی توانایی مغز حفظ می‌شود و حتی افزایش می‌یابد، اما مردم شهرهایی که به دلیل جمعیت زیاد، فضای سبز مناسب مانند پارک برای بازی و ورزش ندارند بزودی به انواع اختلال‌های روانی و جسمی مبتلا می‌شوند.

مسئولان شهرسازی باید فضاهایی ایجاد کنند تا افراد کم‌درآمد که توانایی پرداخت هزینه‌های باشگاه‌های ورزشی را ندارند نیز بتوانند از آنها بهره ببرند.

ترافیک خود به تنهایی نیز در استرس و به هم ریختگی اعصاب شهروندان نقش دارد بنابراین مدیران شهری باید به این موضوع نگاه ویژه‌ای داشته باشند حتی می‌توان زیرساخت‌های لازم برای استفاده از دوچرخه را در شهرها فراهم کرد که علاوه بر کاهش میزان آلودگی باعث شود افراد جامعه نیز به سمت ورزش قدم بردارند.

رویکرد فضاهای شهری از اتومبیل محوری به پیاده محوری

نقش پیاده روها در نشاط شهروندان

در دنیای امروز، با ورود خودروها به شهرها، رفته رفته نقش پیاده‌رو در شکل‌گیری فضاهای شهری کمرنگ شده و نقش انسان‌ها و حیات و زندگی آنها در بین خیابان‌های شلوغ به فراموشی سپرده شده است. سلطه بی‌چون و چرای ماشین‌ها بر خیابان‌های شهر بر میزان شادمانی مردم که یکی از معیارهای نشان دهنده سطح پیشرفت اجتماعی است تأثیر منفی گذاشته است. بنابراین ضرورت دارد تا به عابران پیاده و مسیرهای ویژه آنها و نیز شاخص‌های یک شهر شاد پردازیم. سرزندگی، امنیت، پیاده‌مداری و رضایت شهروندان عواملی هستند که می‌توانند در صورت تفکر و برنامه‌ریزی صحیح به ایجاد شهر شاد کمک کنند.

آلودگی بصری

آلودگی بصری معمولاً بر اثر تغییرات منفی در محیط زندگی مردم به وجود می‌آید. نصب بیلبردهای تبلیغاتی، قرار دادن سطل زباله‌های روباز، سیم‌های برق، ساخت ساختمان‌های چند طبقه با کمترین نمای زیبا و وجود خودروهای بی‌شمار در خیابان‌ها، فضای شهر و محل زندگی مردم را چنان آلوده می‌کند که تاثیر منفی آن روی روح و روان افراد در مدتی کوتاه خود را نشان می‌دهد. بنابراین با استفاده از کارشناسان مجرب شهرسازی باید نمای شهر را تا آنجا که می‌توان زیبا ساخت، به گونه‌ای که مردم با دیدن مناظر شهری اطراف خود احساس آرامش کنند. همچنین ساختمان‌های قدیمی بر اثر گذشت زمان کثیف شده و نمای زشتی پیدا می‌کنند.

صاحبان این ساختمان‌ها باید به بازسازی نمای ساختمان‌شان تشویق شوند و حتی می‌توان از تزئینات گیاهی مانند گیاهان رونده برای زیباسازی آنها استفاده کرد. بعضی مواقع هم برخی ساختمان‌ها بدون سکنه رها شده و به مرور پر از آشغال می‌شود باید به وضع این ساختمان‌ها نیز رسیدگی کرد. با استفاده از هنر معماران، مجسمه‌سازان و نقاش‌ها می‌توان بناها و مجسمه‌های زیبایی ساخت و تصاویر زیبا و چشم‌نوازی روی دیوارهای شهر پدید آورد.

نقش شهرداری در مدیریت شهر شاداب

▶ شهرداری به عنوان نهاد کیفیت زندگی

▶ شهرداری وظیفه دارد نه تنها خدمات فیزیکی ارائه دهد، بلکه نقش سیاستگذار، هماهنگ کننده و ناظر بر کیفیت زندگی شهروندان را ایفا کند.

▶ جایگاه مدیران شهری

▶ تصمیمات مدیران شهری با تحلیل جامع داده ها و ارزیابی آثار اجتماعی، روانی و اقتصادی، نقش تعیین کننده ای در تحقق اهداف شهر شاداب دارند.

▶ نقش کارکنان شهرداری

▶ رفتار حرفه ای، پاسخگویی به موقع، شفافیت و تعهد کارکنان، تجربه شهروندان از مدیریت شهری را شکل می دهد.

▶ مدیریت منابع انسانی

▶ ایجاد محیط کاری سالم، آموزش مستمر، نظام انگیزشی کارآمد و ارتقای سلامت روان کارکنان پیش شرط ارائه خدمات شاداب به شهروندان است.

طراحی و مدیریت فضاهای شهری شاداب

اهمیت فضاهای عمومی

فضاهای عمومی محل تعامل اجتماعی، شکل‌گیری خاطرات جمعی و تجربه زندگی شهری هستند و کیفیت آنها مستقیماً بر شادی شهروندان تأثیر می‌گذارد.

اصول طراحی انسان‌محور

مقیاس انسانی، ایمنی، دسترس‌پذیری، انعطاف‌پذیری عملکردی، زیبایی محیط و توجه به نیازهای مختلف گروه‌های سنی، اصول اصلی طراحی فضاهای شهری شاداب هستند.

مبلمان، نور و هنر شهری

جزئیات طراحی شامل مبلمان، نورپردازی، رنگ و هنر شهری، فضای شهر را زنده، دعوت‌کننده و نشاط‌آفرین می‌کنند.

مشارکت شهروندان و حکمرانی شاداب

▶ مشارکت به عنوان رکن اصلی

▶ شهروندانی که در تصمیم گیریها و برنامه ریزی ها مشارکت دارند، حس تعلق و مسئولیت پذیری بیشتری نسبت به شهر خود خواهند داشت .

▶ سازوکارهای مشارکت

▶ شوراهای محله، سامانه های الکترونیکی، جلسات هم اندیشی، نظرسنجی ها و نظامهای پیشنهاد و انتقاد ابزارهای کلیدی مشارکت هستند .

▶ آموزش و توانمندسازی شهروندان

▶ آموزش شهروندی و اطلاع رسانی شفاف، موجب افزایش مسئولیت پذیری و کاهش تعارضات شهری می شود.

برنامه ها و رویدادهای نشاط آفرین

▶ رویدادهای فرهنگی و اجتماعی

▶ برگزاری جشنها، نمایشگاه ها، فعالیت های هنری و فرهنگی موجب ارتقای تعامل اجتماعی و نشاط عمومی می شود.

▶ ورزش همگانی و سلامت عمومی

▶ توسعه ورزش همگانی، پیاده روی و فضاهای بازی، نقش مهمی در ارتقای سلامت جسمی و روانی جامعه دارد.

▶ توجه ویژه به گروه های هدف

▶ کودکان، سالمندان، زنان و افراد دارای معلولیت باید در طراحی و اجرای برنامه ها مورد توجه ویژه قرار گیرند.

فناوری و شهر هوشمند

▶ نقش فناوری در کاهش نارضایتی

▶ هوشمندسازی خدمات، شفافیت، کاهش بروکراسی و تسهیل دسترسی به اطلاعات، تجربه شهروندان از مدیریت شهری را بهبود می بخشد.

▶ داده محوری و تصمیم گیری آگاهانه

▶ جمع آوری و تحلیل داده ها امکان ارزیابی دقیق، پایش شاخص ها و اصلاح سیاستها را فراهم می کند.

نمونه های خارجی شهرهای شاد دنیا

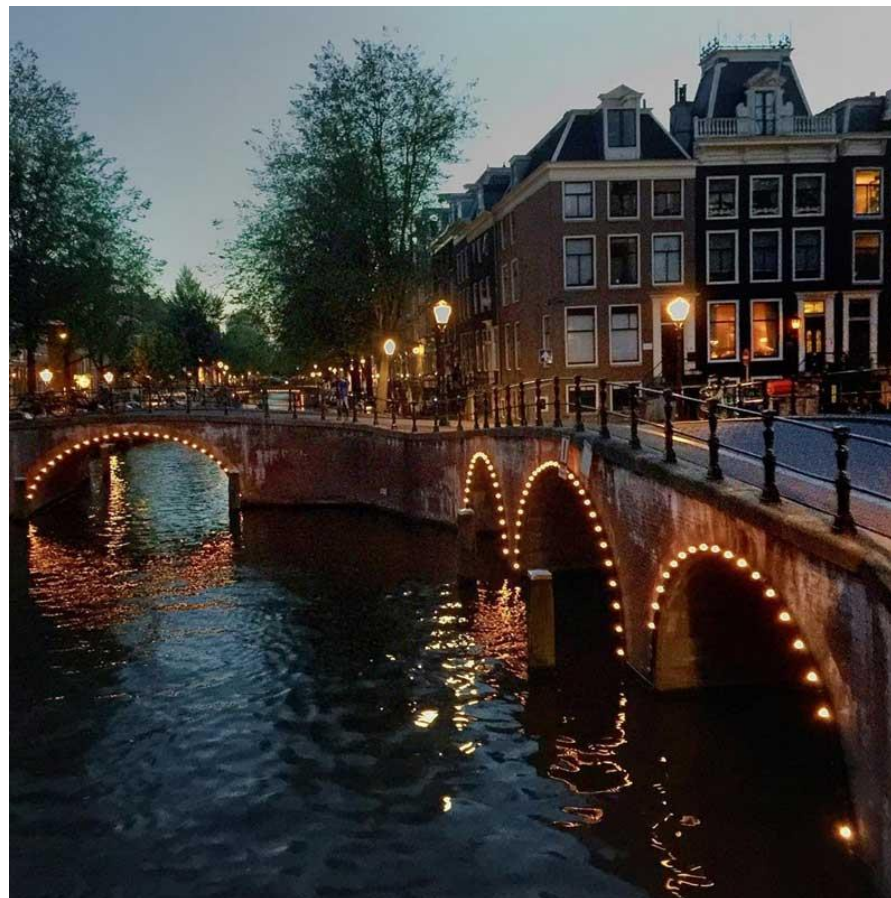
ملبورن-استرالیا

ملبورن از آن شهرهای درجه یک برای زیستن است که شادی و شور را برای شهروندان خود به همراه می آورد. حدود ۳۸ درصد ساکنین آن از شهرهای دیگر دنیا مهاجرت کرده اند و همه ملیت ها در صلح و صفا در کنار هم زندگی می کنند. غذاهای عالی، تفریحات متنوع، امکانات رفاهی و اقتصادی و زیبایی های بی نظیر طبیعت در این شهر باعث شده است تا ملبورن، یکی از شادترین شهرهای دنیا باشد

آمستردام - هلند

آمستردام، پایتخت هلند است. شهری کوچک و زیبا که در آن با معماری خاص ساختمان‌های قدیمی رو به رو می‌شوید. آرامش، امکانات و فضای زیبای طبیعی باعث می‌شود تا آمستردام به عنوان یکی از شادترین شهرهای دنیا پیوسته در فهرست‌های مختلف بین‌المللی جای بگیرد.

راز شادترین شهر دنیا

بوگوتا پایتخت کلمبیا نمونه منحصر به فردی از شهری زیباست که مردمانی شاد دارد.

سال‌ها پیش این شهر بسیار کثیف و آلوده بود به طوری که ترافیک خفه‌کننده آن، مردم را چنان عصبی کرده بود که نمی‌توانستند احساس خوبی نسبت به خود و اطرافیانشان داشته باشند. جرم و جنایت هم نرخ بالایی داشت. شهردار سابق این شهر تصمیم گرفت چهره این شهر را به طور اساسی تغییر دهد. او قصد نداشت به جنگ جرم و جنایت برود بلکه بیشتر بودجه در دسترس خود را صرف بهبود کیفیت شهر کرد. او معتقد بود که مردم از ساده‌ترین تفریحات خود مانند پیاده روی در خیابان، نشستن دور هم در فضاهای عمومی نیز محروم شده‌اند و کودکان از ترس تردد پرسرعت خودروها و نبود فضای مناسب بازی کمتر در فضای بیرون از خانه دیده می‌شوند.

بنابراین سیاست‌های جامعی برای **محدود کردن تردد خودروها** ترتیب داد و روی سیستم حمل و نقل عمومی تاکید کرد و آن را توسعه داد. مردم با وجود چنین سیستم حمل و نقل قوی، کمتر با خودروهای شخصی تردد می‌کردند. سپس با ساخت بوستان‌های **متعدد و مسیرهای دوچرخه‌سواری و فضاهای تجمع عمومی**، چهره دودزده و خفه‌کننده شهر را تغییر داد. در واقع او براساس «اقتصاد شادی» تصمیم‌گیری می‌کرد. او معتقد بود مردم با زندگی در چنین محیطی بیشتر از داشتن درآمد بالا می‌توانند شاد باشند.

کارشناسان معتقدند چند عامل در یک محیط زیست به رفاه شخصی منجر می‌شود؛ اولین و مهم‌ترین عامل، احساس امنیتی است که در یک محیط زندگی، مردم به آن نیاز دارند. این امنیت بیشتر مواقع با ارتباط و تعامل مناسب اجتماعی به وجود می‌آید. بنابراین شهردار با ساخت مسیرهای طولانی مخصوص پیاده‌روی توانست مکانی برای رفت و آمد بی‌دغدغه مردم به وجود آورد. علاوه بر آن، هر یکشنبه حدود ۱۲۰ کیلومتر از **بزرگراه‌های اصلی شهر را مدت هفت ساعت می‌بست و اجازه تردد هیچ خودرویی را نمی‌داد**. در این روز فقط افراد پیاده، اسکیت‌بازها و دوچرخه‌سوارها می‌توانستند در این بزرگراه‌ها رفت و آمد کنند.

از طرفی هنرمندان، موسیقیدان‌ها، مربیان ایروبیک و یوگا در این روز برنامه‌های مختلفی در فضای باز اجرا می‌کردند و عابرن پیاده می‌توانستند از این برنامه‌ها استفاده کنند. با این کار هفته‌ای یکبار مردم کنار یکدیگر جمع شده و از ارتباط با یکدیگر احساس شادی می‌کردند.

بنا به گفته روان‌شناسان و محققان، اگرچه درآمد خوب و عالی به خودی خود نمی‌تواند شادی بخش باشد، اما ممکن است آن عده از افراد با درآمد کم را دچار خودکم بینی و حقارت کند و آنها دچار افسردگی شوند. شهردار برای از بین بردن این احساس بین اقشار کم درآمد شهر، کنسرت‌ها و نمایش‌های آتش بازی رایگان ترتیب داد تا برنامه‌های شادی بخش به طور مساوی در اختیار افراد غنی و فقیر قرار گیرد.

از طرفی ۳۰۰ کیلومتر از بزرگراه‌های مخصوص به دوچرخه‌سواری را به یکدیگر متصل کرد تا مردمی که توانایی خرید خودرو ندارند بتوانند با امنیت و خیال آسوده به وسیله دوچرخه‌های خود تردد کنند و با این کار علاوه بر این که از نظر جسمی سلامت بهتری نصیبشان می‌شد، بلکه به سالم‌سازی هوا نیز کمک می‌کرد.

«اقتصاد شادی» معتقد است که مردم در مواجهه با ترافیک و احتمال دیر رسیدن به مکان دلخواهشان دچار اضطراب شده و واکنش‌های **خصوصیتی و تهاجمی** بسیاری از خود نشان می‌دهند و سیستم حمل و نقل مناسب این شهر از این نوع اضطراب کاست. شهردار حدود صد هزار اصله درخت نیز در شهر کاشت. نتایج کارهای او، بالا رفتن سطح رضایت مردم و خوش بینی آنها نسبت به یکدیگر را موجب شد. مردم حتی از اقشار کم‌درآمد به خود و شهرشان افتخار می‌کردند و تعاملات مناسب اجتماعی میان آنها افزایش یافت. طبق تحقیقات کارشناسان شهر مشخص شد میزان قتل و جرائم مختلف به مقدار زیادی کاهش یافت.

حتی شهردار با ایجاد فضاهای زیبای شهری تلاش کرد طرز تفکر منفی مردم نسبت به هوای بارانی شهرشان تغییر کند و به این ترتیب از افسردگی‌ها کاست.

اقداماتی که شهردار سابق در این شهر انجام داد همچنان پابرجاست و بوگوتا از شهری افسرده به یکی از شادترین شهرهای دنیا تبدیل شد

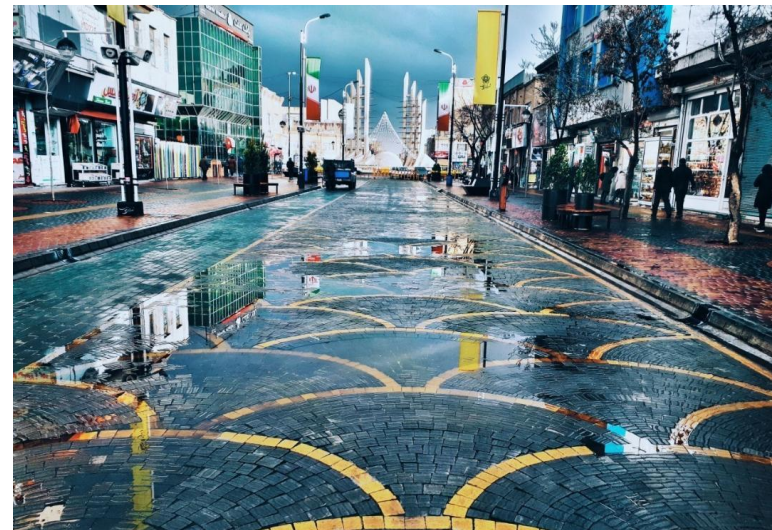
نمونه های داخلی

زنجان

زنجان یا زنگان مرکز استان زنجان و شهرستان زنجان در شمال غربی ایران که در منطقه زنجان واقع شده است؛ و بر اساس آمار منتشر شده دارای ۵۲۱,۳۰۲ نفر جمعیت در سال ۱۳۹۵ خورشیدی، بیستمین شهر کشور از لحاظ جمعیت محسوب می شود.

کاهش ۵۰ درصدی تردد خودروها در هسته مرکزی شهر زنجان

پیاده رو های زیبای زنجان

گلستان

استان گلستان از استان‌های شمالی ایران است. این استان بخشی از استان مازندران بوده است که در سال ۱۳۷۶ به صورت استانی مستقل به نام گلستان درآمد و گرگان به عنوان مرکز آن برگزیده شد. بزرگترین و پرجمعیت‌ترین شهرستان آن گرگان است. مذهب اکثریت این استان تشیع و اقلیت قابل ملاحظه‌ای از آنان اهل سنت است.

با سپاس از توجه شما

